

**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

Συντάκτες

IDEC S.A., Ελλάδα

DEKAPLUS Business
Services Ltd,
Κύπρος

Union degli Assessorati,
Ιταλία

Ιδιωτική Σχολή
Αγγλικών ΠΑΣΚΑΛ,
Κύπρος

IASIS (Ελλάδα)

8D GAMES, Ολλανδία

Αποποίηση ευθύνης

Το έργο INTER-ACT χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν ανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για το περιεχόμενο του παρόντος.

Εισαγωγή

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ και ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ INTER-ACT

Περιεχόμενο

Η Μεθοδολογία Υλοποίησης Δραστηριοτήτων INTER-ACT έχει ως στόχο να καθοδηγήσει τους εκπαιδευτικούς στο πρωτοβάθμιο επίπεδο και να τους βοηθήσει:

α) Να κατανοήσουν τις αρχές, τις αξίες και τα θέματα που καλύπτονται στο βιβλίο INTERACT και να επιλέξουν τον καλύτερο τρόπο για να το χρησιμοποιήσουν ως εργαλείο μάθησης

β) Να κατανοήσουν την έννοια της αξιολόγησης που αναπτύσσει το πλαίσιο INTER-ACT για την επίτευξη των αντίστοιχων μαθησιακών στόχων μέσα στην τάξη, με εφαρμογή της Μεθόδου Αξιολόγησης INTER-ACT.

Η Μεθοδολογία INTER-ACT αναπτύχθηκε με βάση τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από μαθητές και εκπαιδευτικούς στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Ιταλία και τις Κάτω Χώρες το φθινόπωρο του 2023. Συγκεκριμένα, η κοινοπραξία του έργου INTER-ACT συγκέντρωσε δεδομένα από συνολικά 123 μαθητές και 65 εκπαιδευτικούς από τις 4 χώρες. Πιο συγκεκριμένα, η Μεθοδολογία έχει αναπτυχθεί με βάση:

α) Το Έλλειμα Δεξιοτήτων των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όσον αφορά την συμπεριληπτικότητα στην τάξη στην συγκεκριμένη βαθμίδα, τις σχετικές πρακτικές και την πρόσβαση σε εργαλεία συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Η μεθοδολογία προσδιορίζει τι πρέπει να γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί για να υποστηρίξουν την ένταξη των παιδιών προσφύγων και μεταναστών στην τάξη τους, βοηθώντας τα παράλληλα να αναπτύξουν διαπροσωπικές δεξιότητες και ευρωπαϊκή νοοτροπία.

β) Πραγματικά περιστατικά σε σχολεία της ΕΕ. Η κοινοπραξία του έργου προσδιόρισε τα πραγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά σε σχέση με τη συμπερίληψη των μαθητών προσφύγων και μεταναστών στα σχολεία.

Σε 4 ξεχωριστά κεφάλαια, η Μεθοδολογία INTER-ACT περιγράφει τα ακόλουθα:

α) Το πλαίσιο της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης

β) Τις παραμέτρους και την δομή Βιβλίου INTER-ACT για την Υλοποίηση Δραστηριοτήτων και την Αξιολόγηση

γ) Βέλτιστες πρακτικές συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

δ) Τα Θέματα που καλύπτονται στο Βιβλίο INTER-ACT

Κεφάλαιο 1

Η έννοια της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης

1. Εισαγωγή

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί μια θεμελιώδη αρχή στα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα, δεδομένου ότι αντικατοπτρίζει μια δέσμευση για την υιοθέτηση της διαφορετικότητας και της ισότητας, διασφαλίζοντας ότι κάθε μαθητής, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή την ικανότητά του, μπορεί να ευδοκιμήσει στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η έννοια της συμπερίληψης προχωρά πέρα από την ενσωμάτωση των μαθητών με αναπηρίες στις γενικές τάξεις, και τιμά τις διαφορές, προωθεί την κατανόηση και καλλιεργεί ένα περιβάλλον όπου όλοι οι μαθητές αισθάνονται ότι τους εκτιμούν, τους σέβονται και τους υποστηρίζουν.

Στο πλαίσιο του INTER-ACT, αυτή η μεθοδολογία έχει σχεδιαστεί για να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας να αγκαλιάσουν την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, συνεπώς, η κατανόηση των αρχών και της σημασίας της είναι θεμελιώδης. Αυτό το κεφάλαιο διερευνά τις βασικές έννοιες της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και διασαφηνίζει τη σημασία της στο εκπαιδευτικό τοπίο.

2. Ορισμός της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

Ουσιαστικά, η συμπεριληπτική εκπαίδευση -ή εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς- ενσωματώνει την πεποίθηση ότι όλοι έχουν δικαίωμα σε ποιοτική εκπαίδευση μέσα σε ένα υποστηρικτικό και καλλιεργητικό περιβάλλον. Υπερβαίνει τα όρια των παραδοσιακών εκπαιδευτικών παραδειγμάτων, και υποστηρίζει την ενσωμάτωση διαφορετικών μαθητών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες, διαφορετική γλώσσα ή πολιτισμικό υπόβαθρο και κοινωνικοοικονομικές ανισότητες. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αναγνωρίζει, τιμά και ικανοποιεί τις μοναδικές μαθησιακές ανάγκες όλων των μαθητών, σε μια συμπεριληπτική κοινότητα όπου η διαφορετικότητα δεν είναι απλώς ανεκτή, αλλά αγκαλιάζεται.

2. α. Η σημασία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

Πρωώθηση της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης: Η συμπεριληπτική εκπαίδευση λειτουργεί ως καταλύτης κοινωνικής αλλαγής, καταργώντας τα εμπόδια στη μάθηση και δημιουργώντας ευκαιρίες για όλους τους μαθητές να συμμετάσχουν και να επιτύχουν. Αντιμετωπίζοντας τις συστημικές ανισότητες και ενθαρρύνοντας μια κουλτούρα αποδοχής και σεβασμού, η συμπεριληπτική εκπαίδευση προωθεί την ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Η έρευνα υποστηρίζει τον θετικό αντίκτυπο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στην ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Σύμφωνα με τη δημοσίευση της UNESCO «Κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής για την συμπερίληψη στην εκπαίδευση» (Policy Guidelines on Inclusion in Education), η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι απαραίτητη για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και τη μείωση των ανισοτήτων στην πρόσβαση και τα επιτεύγματα της εκπαίδευσης.

Ενίσχυση των μαθησιακών αποτελεσμάτων: Η έρευνα καταδεικνύει σταθερά ότι τα περιβάλλοντα συμπεριληπτικής εκπαίδευσης αποφέρουν θετικά αποτελέσματα για όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές τους. Με την υιοθέτηση διαφορετικών προοπτικών και στυλ μάθησης, οι τάξεις χωρίς αποκλεισμούς προωθούν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη και τη συνεργασία, οδηγώντας σε βελτιωμένες ακαδημαϊκές επιδόσεις και ολιστική ανάπτυξη.

Μελέτες όπως η μετα-ανάλυση που διεξήχθη από τους Forlin et al. (2011) επιβεβαιώνουν τα ακαδημαϊκά οφέλη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για μαθητές με και χωρίς αναπηρίες. Οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση οδηγεί σε βελτιωμένα ακαδημαϊκά αποτελέσματα και κοινωνική ανάπτυξη για όλους τους μαθητές.

Ενθάρρυνση της Ενσυναίσθησης και της Κατανόησης: Η συμπεριληπτική εκπαίδευση καλλιεργεί την ενσυναίσθηση και την κατανόηση μεταξύ των μαθητών, καθώς και την αίσθηση του ανήκειν και της κοινότητας. Μέσω ουσιαστικών αλληλεπιδράσεων με συνομηλίκους από διαφορετικά υπόβαθρα, οι μαθητές αναπτύσσουν ενσυναίσθηση, ανοχή και σεβασμό για τους άλλους, προετοιμάζοντάς τους να ευδοκιμήσουν σε έναν ολοένα και πιο διασυνδεδεμένο και πολυπολιτισμικό κόσμο.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τις Ειδικές Ανάγκες και την Συμπεριληπτική Εκπαίδευση τονίζει τον κρίσιμο ρόλο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στην προώθηση της κοινωνικής

συναγωγής και της διαπολιτισμικής κατανόησης. Οι τάξεις χωρίς αποκλεισμούς παρέχουν ευκαιρίες στους μαθητές να μάθουν ο ένας από τον άλλο και να αναπτύξουν ενσυναίσθηση και κατανόηση.

Οικοδόμηση συμπεριληπτικών κοινωνιών: Με την καλλιέργεια αξιών και αρχών συμβίωσης χωρίς αποκλεισμούς από τη νεαρή ηλικία, η συμπεριληπτική εκπαίδευση θέτει τα θεμέλια για την οικοδόμηση πιο δίκαιων κοινωνιών με την συμμετοχή όλων. Καλλιεργώντας μια γενιά συμπονετικών και κοινωνικά υπεύθυνων πολιτών, η συμπεριληπτική εκπαίδευση συμβάλλει στη δημιουργία ενός πιο δίκαιου, ανεκτικού και αρμονικού κόσμου.

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (ΣΒΑ) υπογραμμίζουν τη σημασία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για την προώθηση βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών. Ο Στόχος 4, συγκεκριμένα, στοχεύει στη διασφάλιση ισότιμης και ποιοτικής συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για όλους, δίνοντας έμφαση στον ρόλο της εκπαίδευσης στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και στην προαγωγή ειρηνικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών.

2. β. Διευκόλυνση δικτύων μάθησης και υποστήριξης από συμμαθητές

Η διευκόλυνση της μάθησης μεταξύ συμμαθητών και η ανάπτυξη δικτύων υποστήριξης αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, προσφέροντας πολλά οφέλη σε μαθητές από διαφορετικά υπόβαθρα, συμπεριλαμβανομένων παιδιών μεταναστών ή με περιορισμένους πόρους. Η έρευνα των Harry και Klingner (2006) τονίζει τη σημασία των συμπεριληπτικών πρακτικών για τους πολιτισμικά και γλωσσικά διαφορετικούς μαθητές, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης που υποστηρίζουν τις ανάγκες όλων των μαθητών.

Οι συμπεριληπτικές τάξεις παρέχουν ευκαιρίες στους μαθητές να συνεργαστούν, να μοιραστούν γνώσεις και να προσφέρουν υποστήριξη στο εκπαιδευτικό ταξίδι. Αυτή η συνεργατική προσέγγιση όχι μόνο ενισχύει τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα αλλά και προωθεί την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών, ιδιαίτερα όσων αντιμετωπίζουν προκλήσεις που σχετίζονται με τη μετανάστευση ή με περιορισμένους πόρους. Μέσω της συνεργασίας, οι μαθητές εκτίθενται σε ποικίλες προοπτικές και στυλ μάθησης, προωθώντας τη βαθύτερη κατανόηση και βελτιώνοντας τις δεξιότητες κριτικής σκέψης.

Επιπλέον, τα δίκτυα μάθησης και υποστήριξης από συμμαθητές συμβάλλουν σημαντικά στην καλλιέργεια ενός θετικού κλίματος στην τάξη. Οι μαθητές αισθάνονται ότι τους εκτιμούν και τους σέβονται όταν τους δίνεται η ευκαιρία να συμβάλουν ο ένας στη μάθηση του άλλου, αυξάνοντας τα κίνητρα και την δέσμευση. Οι θετικές σχέσεις που χτίζονται μέσω αλληλεπιδράσεων με συνομηλίκους βοηθούν επίσης στην καταπολέμηση της κοινωνικής απομόνωσης, δημιουργώντας την αίσθηση του ανήκειν στους μαθητές που μπορεί να αισθάνονται περιθωριοποιημένοι λόγω της μεταναστευτικής τους ιδιότητας ή της έλλειψης πόρων.

Για τους μαθητές που αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως γλωσσικά εμπόδια ή ζητήματα πολιτισμικής προσαρμογής, η μάθηση από συνομηλίκους είναι ιδιαίτερα πολύτιμη. Τους παρέχει ευκαιρίες να λάβουν υποστήριξη και ενθάρρυνση από τους συμμαθητές τους, ενισχύοντας την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμησή τους. Επιπλέον, και οι μαθητές που δεν αντιμετωπίζουν τέτοιες προκλήσεις επωφελούνται από την αλληλεπίδραση με τους συνομηλίκους τους, καθώς προάγεται η ενσυναίσθηση, η κατανόηση και η αποδοχή διαφορετικών υποβάθρων και εμπειριών.

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην καλλιέργεια της μάθησης μεταξύ συμμαθητών και στην ανάπτυξη δικτύων υποστήριξης εντός των συμπεριληπτικών τάξεων. Δημιουργούν δομημένες ευκαιρίες συνεργασίας, όπως ομαδικά έργα ή συνεδρίες όπου μαθητές διδάσκουν συμμαθητές τους, και προσφέρουν καθοδήγηση για να αναπτυχθούν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας και ομαδικής εργασίας. Αγκαλιάζοντας μια κουλτούρα συνεργασίας και αμοιβαίας υποστήριξης, οι εκπαιδευτικοί συμβάλλουν σημαντικά στην ακαδημαϊκή επιτυχία και τη γενική ευημερία των μαθητών τους, ιδιαίτερα εκείνων που αντιμετωπίζουν ποικίλες προκλήσεις.

Εν ολίγοις, τα δίκτυα μάθησης και υποστήριξης από συμμαθητές αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και προωθούν τα ακαδημαϊκά επιτεύγματα, την κοινωνική ένταξη και τη θετική δυναμική της τάξης, ιδίως μεταξύ των μαθητών από διαφορετικά υπόβαθρα, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών από οικογένειες μεταναστών ή με περιορισμένους πόρους. Καλωσορίζοντας τη συνεργασία και εκτιμώντας τη συμβολή όλων των μαθητών, οι συμπεριληπτικές τάξεις δημιουργούν περιβάλλοντα όπου κάθε μαθητής μπορεί να ευδοκιμήσει.

3. Ο ρόλος της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης σε όλα τα κράτη μέλη της. Η παρακολούθηση της προόδου των κρατών μελών προς την επίτευξη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης πραγματοποιείται μέσω της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και της Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης. Αυτή η διαδικασία όχι μόνο παρακολουθεί την πρόοδο, αλλά παρέχει επίσης πολύτιμα στοιχεία σχετικά με τον κεντρικό ρόλο της εκπαίδευσης στην καταπολέμηση των ανισοτήτων και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης. Εκτός από την παρακολούθηση, η Επιτροπή εφαρμόζει ενεργά διάφορες δράσεις για να προωθήσει περαιτέρω την συμπεριληπτική εκπαίδευση. Για παράδειγμα:

- Σύσταση ομάδας εργασίας ET 2020 για την Προώθηση Κοινών Αξιών και την Συμπεριληπτική Εκπαίδευση. Η ομάδα αυτή έχει επιμεληθεί μια συνοπτική ηλεκτρονική συλλογή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω του Yammer.
- Έναρξη προγραμμάτων που περιλαμβάνουν θετικά πρότυπα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την πρόληψη του αποκλεισμού και της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης των νέων.
- Ανάπτυξη μιας εργαλειοθήκης προσαρμοσμένης για τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας που ασχολούνται με νεαρά άτομα που διατρέχουν κίνδυνο περιθωριοποίησης.
- Θεσμοθέτηση του Ευρωπαϊκού Βραβείου για την Κοινωνική Ένταξη μέσω του Αθλητισμού.

Επιπλέον, το πρόγραμμα Erasmus+ συμβάλλει σημαντικά στηρίζοντας πρωτοβουλίες και δράσεις που αποσκοπούν στην ανάπτυξη καινοτόμων πολιτικών και πρακτικών σε επίπεδο βάσης, με πρωταρχική έμφαση στην ιεράρχηση της κοινωνικής ένταξης. Μέσω αυτών των συντονισμένων προσπαθειών, η ΕΕ προσπαθεί να προωθήσει ένα εκπαιδευτικό τοπίο χωρίς αποκλεισμούς, δίκαιο και υποστηρικτικό για όλους τους μαθητές.

4. Οι ανάγκες των μεταναστών μαθητών

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση έχει ιδιαίτερη σημασία για την αντιμετώπιση των αναγκών των μεταναστών μαθητών, οι οποίοι συχνά αντιμετωπίζουν μοναδικές προκλήσεις που σχετίζονται με τα γλωσσικά εμπόδια, την πολιτισμική προσαρμογή και την κοινωνική ένταξη. Οι μετανάστες

μαθητές μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες ερχόμενοι σε επαφή με άγνωστα εκπαιδευτικά συστήματα και περιβάλλοντα, τα οποία μπορούν να παρεμποδίσουν την ακαδημαϊκή τους πρόοδο και τη γενική ευημερία τους.

Υιοθετώντας συμπεριληπτικές πρακτικές, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν φιλόξενα και υποστηρικτικά περιβάλλοντα που ανταποκρίνονται στις ποικίλες ανάγκες των μεταναστών μαθητών. Ένα τέτοιο περιβάλλον προσφέρει παροχή υπηρεσιών γλωσσικής υποστήριξης, κατάρτιση πολιτισμικής ευαισθησίας για τους εκπαιδευτικούς και υιοθέτηση δικτύων υποστήριξης από συμμαθητές, τα οποία προωθούν τη διαπολιτισμική κατανόηση και αποδοχή. Επιπλέον, οι συνεργατικές προσεγγίσεις μάθησης, όπως η διδασκαλία από συμμαθητές και οι συνεργατικές ομαδικές δραστηριότητες, μπορούν να διευκολύνουν την ένταξη των μεταναστών μαθητών στην κοινότητα της τάξης, ενισχύοντας την αίσθηση του ανήκειν και ενισχύοντας τα ακαδημαϊκά τους αποτελέσματα.

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην υποστήριξη της ακαδημαϊκής και κοινωνικής ανάπτυξης των μεταναστών μαθητών εντός των συμπεριληπτικών τάξεων. Αναγνωρίζοντας και εκτιμώντας τα πολιτιστικά στοιχεία που οι μετανάστες μαθητές φέρνουν στο μαθησιακό περιβάλλον, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν συμπεριληπτικές μαθησιακές εμπειρίες που δίνουν αξία στις ταυτότητες και τις εμπειρίες των μαθητών. Επιπλέον, οι συνεχιζόμενες ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης για τους εκπαιδευτικούς μπορούν να ενισχύσουν την πολιτιστική τους ικανότητα και να τους εξοπλίσουν με τις απαραίτητες δεξιότητες για να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τους μετανάστες μαθητές στο ακαδημαϊκό τους ταξίδι.

Συμπερασματικά, η συμπεριληπτική εκπαίδευση διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην κάλυψη των αναγκών των μεταναστών μαθητών καθώς και στην ακαδημαϊκή τους επιτυχία και κοινωνική ένταξη. Με την υιοθέτηση συμπεριληπτικών πρακτικών και την παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν περιβάλλοντα μάθησης για όλους, όπου οι μετανάστες μαθητές αισθάνονται ότι εκτιμώνται, υποστηρίζονται και ενδυναμώνονται, ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Κεφάλαιο 2

Οι Παράμετροι και η Δομή της Υλοποίησης Δραστηριοτήτων και της Αξιολόγησης του INTER-ACT

1. Εισαγωγή

Το Βιβλίο INTER-ACT μεταφέρει τους μαθητές της τάξης μέσα σε μια ιστορία με μοναδικούς χαρακτήρες. Οι σελίδες του περιλαμβάνουν γρίφους και δημιουργικές δραστηριότητες που προκαλούν τους μαθητές να συνεργαστούν για να τους λύσουν, να επιτύχουν στόχους και να προχωρήσουν μέσα από την ιστορία. Μέσω αυτής της δραστηριότητας, οι μαθητές αναπτύσσουν τις διαπροσωπικές τους δεξιότητες, μαθαίνουν ο ένας για τον άλλον και εξασκούνται στην συνεργασία, ανταλλάσσοντας πολιτιστικές εμπειρίες και ταυτόχρονα γνωρίζοντας την Ευρώπη και τις Ευρωπαϊκές Αξίες.

Η μέθοδος αξιολόγησης/κουίζ του INTER-ACT:

α) Λειτουργεί ως μια διασκεδαστική εργασία για τους μαθητές, οι οποίοι καλούνται να δοκιμάσουν τις γνώσεις τους μετά την ολοκλήρωση της Δραστηριότητας INTER-ACT και β) Βοηθά τους εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν την επίτευξη των μαθησιακών στόχων της δραστηριότητας, ώστε να είναι σε καλύτερη θέση να κατανοήσουν τις ατομικές ανάγκες των μαθητών τους.

2. Η ιστορία του Βιβλίου INTER-ACT

Η ιστορία του Βιβλίου INTER-ACT περιστρέφεται γύρω από τις περιπέτειες μιας ομάδας που περιλαμβάνει διάφορα ζώα, τα οποία καλούνται να χτίσουν ένα καινούργιο κατάστημα παιχνιδιών σε μια νέα πόλη. Κάθε ζώο προέρχεται από διαφορετική περιοχή και έχει πλεονεκτήματα και αδυναμίες που το καθιστούν μοναδικό χαρακτήρα και πλεονέκτημα για τη «συμμορία». Όσον

αφορά την ιστορία και την αφήγηση, οι δραστηριότητες του βιβλίου αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ιστορίας. Οι χαρακτήρες της ιστορίας αντιμετωπίζουν διάφορες συνεργατικές προκλήσεις και απαιτούν από τους μαθητές να συνεργαστούν για να τους βοηθήσουν να χτίσουν ένα κατάστημα παιχνιδιών στη νέα πόλη.

Οι συνεργατικές δραστηριότητες είναι φυσικά πιο κατάλληλες για την προώθηση της ένταξης σε σύγκριση με τις ανταγωνιστικές, επειδή δίνουν προτεραιότητα στην ομαδική εργασία, την αμοιβαία υποστήριξη και προκαλούν τους μαθητές να φέρουν στο προσκήνιο την ατομικότητά τους. Επιπλέον, μειώνουν το άγχος και την πίεση, ενώ προσφέρουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής. Τέλος, οι συνεργατικές δραστηριότητες επιτρέπουν στους μαθητές που είναι σε διαφορετικές ομάδες να επικεντρωθούν στα συλλογικά επιτεύγματα και χωρίς να κάνουν σύγκριση με άλλους. Βοηθούν τους μαθητές να αναπτύξουν:

- Επικοινωνία
- Ηγεσία
- Ενεργή ακρόαση
- Ενσυναίσθηση
- Δημιουργικότητα
- Ανθεκτικότητα

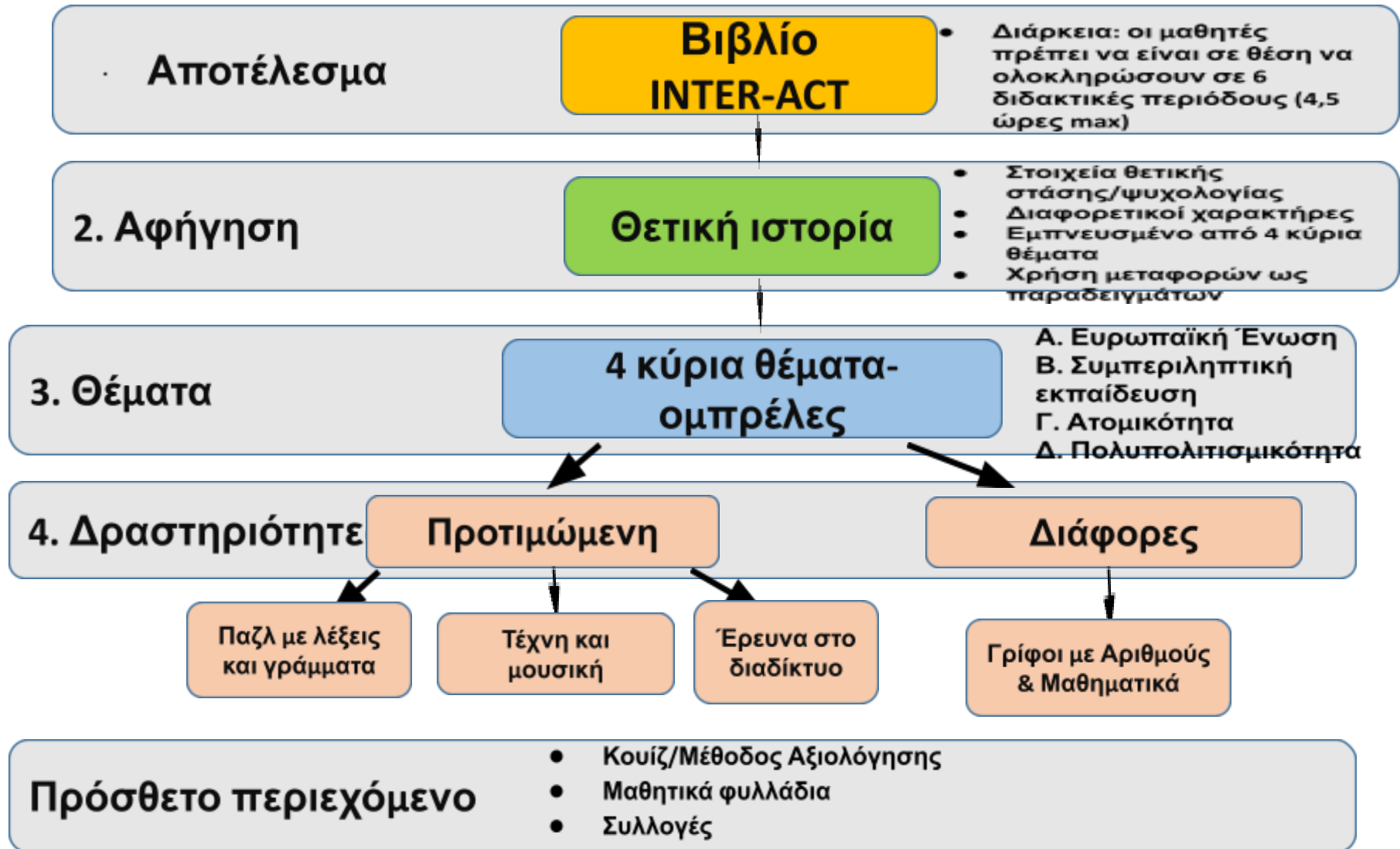

3. Η ΔΟΜΗ και ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ του βιβλίου INTER-ACT

Το περιεχόμενο του Βιβλίου INTER-ACT έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με την έρευνα της ομάδας-στόχου με μαθητές και εκπαιδευτικούς σε όλη την Ευρώπη.

Το παρακάτω διάγραμμα περιγράφει τη δομή του βιβλίου INTER-ACT:

3. α. Διάγραμμα: Δομή, περιεχόμενο και λειτουργία του Βιβλίου INTER-ACT

4. Περιγραφή μεθόδου αξιολόγησης INTER-ACT

Η μέθοδος αξιολόγησης INTER-ACT στοχεύει στη μεγιστοποίηση της εμπλοκής των μαθητών, προκαλώντας τους να συγκεντρώσουν στοιχεία για το έργο που παράγουν κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του βιβλίου, καθώς και να δοκιμάσουν τις έμμεσες γνώσεις τους μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Εφαρμόζοντας τη Μέθοδο Αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να αξιολογήσουν την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στα θέματα που εξετάζονται στο βιβλίο, καθώς και να αποκτήσουν μια συλλογική εικόνα της αίσθησης ένταξης που αναπτύσσεται σε κάθε τάξη τους.

4. α. Μέθοδος αξιολόγησης INTER-ACT: Συλλογή δεδομένων

- **Συλλογή ποιοτικών δεδομένων μέσω του κουίζ INTER-ACT.** Το κουίζ αξιολόγησης περιλαμβάνει ένα σύνολο απλών ερωτήσεων/δηλώσεων που επιτρέπουν στους μαθητές να προβληματιστούν πριν απαντήσουν, σε ατομικό επίπεδο. Τα αποτελέσματα του κουίζ ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς σχετικά με:
 - Το πώς μεμονωμένοι μαθητές αντιλαμβάνονται την αίσθηση ανάπτυξης των δυνατών τους σημείων, σε ατομικό επίπεδο**
 - Το αίσθημα αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών**
 - Την κατανόηση των αξιών και των αρχών της ΕΕ από τους μαθητές**
 - Το επίπεδο αλληλεπίδρασης των μαθητών μεταξύ τους και την ικανοποίηση από τη δραστηριότητα (για μελλοντική αναφορά)**
- **Συλλογή Ποσοτικών Δεδομένων μέσω ανασκόπησης των εργασιών και των έργων των μαθητών που παράγονται κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του βιβλίου.** Το δεύτερο μέρος της μεθόδου Αξιολόγησης απαιτεί από τους μαθητές να συλλέγουν στοιχεία και αποτελέσματα που παράγουν κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του Βιβλίου INTER-ACT, ως ομάδα. Στο πλαίσιο αυτού του σταδίου αξιολόγησης, οι μαθητές συγκεντρώνουν και οργανώνουν τα στοιχεία τους ως ομάδα, σε κάτι που μοιάζει με «ομαδικό χαρτοφυλάκιο», και το υποβάλλουν στον εκπαιδευτικό για εξέταση. Η ανασκόπηση αυτών των ομαδικών χαρτοφυλακίων, επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να αξιολογήσει:

- i. Την συνεργασία και την εμπλοκή μεταξύ των μαθητών
- ii. Την αξιοποίηση δεξιοτήτων και γνώσεων, καθώς και τη συμβολή του κάθε μαθητή στις δραστηριότητες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Βέλτιστες πρακτικές πρωτοβάθμιας συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

1. Εισαγωγή

Αυτή την ιστορική στιγμή η Ευρώπη αντιμετωπίζει μια άνευ προηγουμένου μεταναστευτική ροή προσφύγων από περιοχές που πλήττονται από καταστροφικές ανθρωπιστικές κρίσεις. Η κατάσταση αυτή έχει προκαλέσει δραματική αύξηση του αριθμού των παιδιών μεταναστών και προσφύγων που φοιτούν σε ευρωπαϊκά σχολεία και χρειάζονται την καλύτερη δυνατή ένταξη για να επιτύχουν στις σπουδές τους και να ενταχθούν με επιτυχία στο νέο τους περιβάλλον. Παρά τις πολλές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί, μπορούμε να εντοπίσουμε αρκετά παραδείγματα καλής πρακτικής στην ένταξη των παιδιών μεταναστών στα δημοτικά σχολεία σε όλη την Ευρώπη.

Όπως θα δούμε στη συλλογή που θα παρουσιάσουμε σε αυτό το κεφάλαιο, για να επιτευχθεί η ένταξη των παιδιών μεταναστών στα σχολεία, πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι παράγοντες και να αναληφθούν ποικίλες ενέργειες, όπως: η συμμετοχή των γονέων και των οικογενειών, η επαρκής γλωσσική υποστήριξη, η ειδική επαγγελματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών, η διαθεσιμότητα κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού κ.λπ. Οι καλές πρακτικές ένταξης μπορούν να πραγματοποιηθούν είτε στο σχολείο είτε και έξω από αυτό, μέσω της μη τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης.

2 Καλές Πρακτικές που κινητοποιούν την εμπλοκή των γονέων

2. α. Ευρωπαϊκή Εργαλειοθήκη για τα Σχολεία

Η Ευρωπαϊκή Εργαλειοθήκη για τα Σχολεία είναι μια συλλογή πόρων που απευθύνονται στους ενεργούς εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες στο σχολικό περιβάλλον, με στόχο την παροχή υποστήριξης σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες και τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στη σχολική εκπαίδευση (εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, διευθυντές και γονείς). Η συλλογή των πόρων ενημερώνεται συνεχώς και περιλαμβάνει μια επιλογή από καλές πρακτικές και έναν κατάλογο βίντεο. Η συλλογή επικεντρώνεται σε θέματα που σχετίζονται αυστηρά με την σχολική εκπαίδευση, αλλά πιο συγκεκριμένα εστιάζουν στην προώθηση του διεθνοτικού διαλόγου και της συμπερίληψης στην τάξη, μέσω της συμμετοχής ολόκληρων των οικογενειών των μαθητών.

3. Καλές πρακτικές χωρίς σχολική βάση

3. α. Το Εγχειρίδιο Καθοδήγησης, που αναπτύχθηκε από το ENESP

Το Ευρωπαϊκό δίκτυο για Έργα Εκπαιδευτικής Υποστήριξης (ENESP, European Network for Educational Support Projects) είναι ένα δίκτυο επαγγελματιών που δραστηριοποιείται στο πλαίσιο του έργου SIRIUS το οποίο επικεντρώνεται στην εκπαίδευση παιδιών και νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο και χρησιμεύει ως πλατφόρμα ανταλλαγής και συνεργασίας μεταξύ προγραμμάτων καθοδήγησης (mentoring) από έξι ευρωπαϊκές χώρες.

Το 2012 το ENESP δημιούργησε ένα Εγχειρίδιο με τίτλο «Καθοδήγηση για τη Μεταναστευτική Νεολαία στην Εκπαίδευση» (“Mentoring for Migrant Youth in Education”). Αυτό το εγχειρίδιο επικεντρώνεται σε προγράμματα καθοδήγησης (mentoring) για νέους μετανάστες στην εκπαίδευση, τονίζοντας πόσο σημαντική είναι η ευαισθητοποίηση σε έναν διαφορετικό μαθητικό πληθυσμό. Επικεντρώνεται στην ανάγκη αναγνώρισης του πολιτισμικού υποβάθρου των καθοδηγούμενων και των μεντόρων (mentors), υπογραμμίζοντας τη σημασία της διαπολιτισμικής ικανότητας στις σχέσεις καθοδήγησης. Το εγχειρίδιο στοχεύει στην ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών από προγράμματα καθοδήγησης που υλοποιούνται στο πλαίσιο του

δικτύου ENESP, προωθώντας την πολιτιστική ευαισθησία και την κατανόηση σε έργα εκπαιδευτικής υποστήριξης.

Το έγγραφο αναλύει τα κοινά σημεία των έξι προγραμμάτων και συζητά τον αντίκτυπό τους στα παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Υπογραμμίζει ότι η καθοδήγηση συνιστά ένα ευέλικτο εργαλείο παρέμβασης και υποστήριξης στην εκπαίδευση, παρέχοντας πρότυπα με τέτοιον τρόπο ώστε να γίνεται σαφές ότι, παρά τις προκλήσεις, είναι εφικτή η επιτυχία. Μερικά από τα βασικά στοιχεία των προγραμμάτων που αναλύονται περιλαμβάνουν: την παροχή ατομικής καθοδήγησης, τη συμμετοχή μεντόρων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών και οι οποίοι έχουν παρόμοιο πολιτιστικό υπόβαθρο με τους μαθητές, την παροχή κατάρτισης και υποστήριξης στους μέντορες, τη συμμετοχή της οικογένειας του καθοδηγούμενου και την εστίαση στα ταλέντα και τα δυνατά σημεία των καθοδηγούμενων.

3. β. BIMM – Ομοσπονδιακό Κέντρο Διαπολιτισμικότητας, Μετανάστευσης και Πολυγλωσσίας (Αυστρία)

Σε συγκεκριμένα πλαίσια, ειδικά στην περίπτωση μαθητών και οικογενειών με δυσχερές κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, το σχολικό έργο δεν επαρκεί για την προώθηση της συμπερίληψης των παιδιών. Μερικές φορές, για την υποστήριξη της ένταξης των παιδιών αλλοδαπών και μεταναστών είναι απαραίτητα δίκτυα σχολείων και εξωτερικών δομών. Αυτή είναι η περίπτωση του **BIMM – Ομοσπονδιακού Κέντρου Διαπολιτισμικότητας, Μετανάστευσης και Πολυγλωσσίας**.

Το BIMM είναι ένα κέντρο που απευθύνεται σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Αυστρία και παρέχει επαγγελματική κατάρτιση για εκπαιδευτικούς στον τομέα της διαπολιτισμικότητας, της μετανάστευσης και της πολυγλωσσίας. Αποτελείται από ένα δίκτυο πανεπιστημίων με σχολές εκπαίδευσης στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν όλα τα είδη τυπικών, άτυπων και μη τυπικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (πανεπιστήμια, μεταδευτεροβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, υπουργεία, επιθεωρήσεις σχολείων, σχολεία, νηπιαγωγεία, ΜΚΟ, επαγγελματικές ενώσεις, κέντρα γλωσσικών ικανοτήτων, θρησκευτικές κοινότητες, εταίροι διεθνούς συνεργασίας, κράτη, δήμοι κ.λπ.).

Το BIMM επικεντρώνεται στα θέματα της διαφορετικότητας, των ίσων ευκαιριών, των γλωσσών, των πολιτισμών και των θρησκειών και των συναφών ζητημάτων που είναι στρατηγικής σημασίας για το εκπαιδευτικό σύστημα σε διαφορετικά επίπεδα. Καλύπτει θέματα τεχνολογίας,

δεξιότητες και πόρους που στοχεύουν στην προώθηση της συμπερίληψης και προτείνονται για όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος: διευθυντές, υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, υπευθύνους επικοινωνίας, εκπαιδευτές, εκπαιδευτικούς κ.λπ.

4. Καλές πρακτικές με βάση το περιεχόμενο και το εκπαιδευτικό υλικό

Συμπερίληψη μπορεί να επιτευχθεί επίσης μέσω της δημιουργίας και χρήσης συγκεκριμένου υλικού, που δημιουργείται για να προωθήσει την ένταξη των παιδιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

4. α. Διαθρησκευτικό ημερολόγιο Wallchart

Πρόκειται για ένα ημερολόγιο τοίχου που στην πρώτη σελίδα δίνει τις θρησκευτικές αργίες και γιορτές μιας πλειάδας θρησκειών και παράλληλα παρέχει πληροφορίες γι' αυτές. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που υλοποιείται από το Inter Faith Network (IFN) με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο.

4. β. Τρίγωνο εξαμηνιαίο περιοδικό γραμματισμού TRIO

ΤΟ TRIO είναι ένα διαδραστικό εκπαιδευτικό περιοδικό που αναπτύχθηκε σε τρεις γλώσσες (γερμανικά, βοσνιοκροατοσερβικά και τουρκικά) για τα αυστριακά σχολεία, στις τρεις κύριες γλωσσικές ομάδες της χώρας. Το TRIO δημιουργήθηκε με σκοπό να διδάξει στα παιδιά από τη 2η έως την 6η τάξη να διαβάζουν στις τρεις γλώσσες του περιοδικού, έτσι ώστε να μπορούν να αποκτήσουν επίγνωση των γλωσσών των μεγαλύτερων μεταναστευτικών ομάδων που ζουν στην Αυστρία. Οι εργασίες που περιλαμβάνονται στο ημερολόγιο σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι απαραίτητες και οι τρεις γλώσσες για την κατανόηση της ιστορίας και την επίλυση των γρίφων.

4. γ. Καίραταj – το Περιφερειακό Χαρτοφυλάκιο Γλωσσών για το Δημοτικό Σχολείο

Επίσης στην Αυστρία, στην περιοχή της Καρινθίας, στο πρόγραμμα σπουδών αρκετών σχολείων περιλαμβάνονται όλες οι γλώσσες, γερμανικά, σλοβενικά και ιταλικά. Το Περιφερειακό Χαρτοφυλάκιο Γλωσσών για Δημοτικά Σχολεία αποτελείται από μια συλλογή εκπαιδευτικών πόρων που επικεντρώνεται στην εκμάθηση πολυγλωσσικού υλικού. Καίραταj είναι το όνομα ενός ζωγραφιστού δράκου, ο οποίος καθοδηγεί τα παιδιά σε όλο το πρόγραμμα σπουδών, εξηγεί πώς να συνεργαστούν όταν δουλεύουν με το χαρτοφυλάκιο και τα βοηθά να κατανοήσουν πόσο

σημαντικό είναι να μάθουν πολλές γλώσσες, προκειμένου να τους παρακινήσει και να τους ενθαρρύνει να αναλάβουν την ευθύνη για την εκμάθηση γλωσσών.

Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και είναι διαθέσιμο επίσης για ορισμένα γερμανικά, κροατικά και ουγγρικά σχολεία.

5. Καλές Πρακτικές Κατάρτισης Εκπαιδευτικών

5. α. Μάθημα για Διαπολιτισμικό Συντονιστή στα Σχολεία

Το Μάθημα για Διαπολιτισμικούς Συντονιστές στα Σχολεία είναι ένα πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης Διαπολιτισμικού Συντονιστή 80 ωρών. Ο Διαπολιτισμικός Συντονιστής είναι υπεύθυνος για την προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης και ένταξης σε ένα σχολικό περιβάλλον. Ο επαγγελματίας Διαπολιτισμικός Συντονιστής είναι υπεύθυνος για τη διευκόλυνση των διαδικασιών «διαπολιτισμικού ανοίγματος», την υποστήριξη των υφιστάμενων δραστηριοτήτων και την ενίσχυση της προβολής που έχουν τα διαπολιτισμικά θέματα εντός του σχολείου. Το μάθημα επικεντρώνεται σε τρεις κύριες παραμέτρους:

1. Ευαισθητοποίηση και στοχασμός σχετικά με τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα (παιδαγωγική προσέγγιση με ευαισθητοποίηση περί προκατάληψης και στερεοτύπων).
2. Διαπολιτισμική ολιστική σχολική ανάπτυξη (διδασκική, προσωπική, οργανωτική)
3. Διαχείριση αλλαγών: καθοδήγηση/εποπτεία κατά την διαδικασία, που πραγματοποιείται στο δικό του σχολείο και σε συνεργασία με τους διευθυντές των σχολείων που συμμετέχουν.

Ολοκληρωμένη μάθηση περιεχομένου και γλώσσας (CLIC, Content and Language Integrated Learning)

Το πρόγραμμα CLIL είναι μια εκπαιδευτική προσέγγιση όπου οι μαθητές μαθαίνουν ένα θέμα όπως η ιστορία, η επιστήμη ή τα μαθηματικά μέσω μιας ξένης ή δεύτερης γλώσσας. Δεν απευθύνεται ειδικά στην ένταξη και ενσωμάτωση πολυπολιτισμικών τάξεων, αλλά πρωταρχικός στόχος του είναι να αναπτύξει ταυτόχρονα τόσο τη γνώση περιεχομένου όσο και τη γλωσσική επάρκεια. Αντί να μαθαίνουν μια γλώσσα ως μεμονωμένο γνωστικό αντικείμενο, οι μαθητές τη χρησιμοποιούν ως μέσο πρόσβασης και κατανόησης του ακαδημαϊκού περιεχομένου. Αυτή η μέθοδος όχι μόνο βοηθά στην εμπάθυνση της κατανόησης του θέματος από τους μαθητές, αλλά και ενισχύει τις γλωσσικές τους δεξιότητες σε πραγματικό πλαίσιο. Το CLIL είναι από τις πιο

δημοφιλείς και γνωστές πολύγλωσσες μεθοδολογίες διδασκαλίας. Υπάρχουν αρκετοί πόροι διαθέσιμοι στο διαδίκτυο οι οποίοι μπορούν να εφαρμοστούν σε όλα τα επίπεδα της σχολικής εκπαίδευσης.

6. Καλές πρακτικές που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων Erasmus

Όλα τα παρακάτω έργα έχουν αναγνωριστεί ως καλές πρακτικές.

6. Μια Ημέρα 1 στην Ευρώπη

Η μεταναστευτική κρίση στην Ευρώπη φέρνει νέους μαθητές στα σχολεία, ιδίως αλλόφωνα παιδιά, που δεν μιλούν τη γλώσσα των δασκάλων τους. Οι εκπαιδευτικοί είναι συχνά απροετοίμαστοι να αντιμετωπίσουν αυτήν την κατάσταση, λόγω έλλειψης κατάρτισης, μεταφραστικών δεξιοτήτων και γνώσης των μεταναστευτικών κινήσεων. Χάρη στην έρευνα για την πολυγλωσσία, γνωρίζουμε πόσο σημαντικό είναι να μην δημιουργείται γλωσσική διακοπή σε ένα μεταναστευτικό ταξίδι, για να διευκολυνθεί η ένταξη και η επιτυχής μάθηση.

Η ΗΜΕΡΑ 1 στην Ευρώπη έχει τους ακόλουθους γενικούς στόχους:

- Προώθηση της ένταξης των αλλόφωνων παιδιών μέσω της εξερεύνησης των μητρικών γλωσσών + των πολιτισμών καταγωγής·
- Ανάπτυξη εργαλείων για τη χρήση των γλωσσών ως πόρου και όχι ως δείκτη διαφοράς·
- Δημιουργία χώρου για ευρωπαϊκή κατάρτιση.

6. β. Εστία – Βοηθώντας τους μαθητές να ενστερνιστούν την αξία της αποδοχής

Το έργο HESTIA προέκυψε από την ανάγκη να δημιουργηθεί στα σχολεία μια ατμόσφαιρα συμπεριληπτική για όλα τα παιδιά, παρέχοντας κατάρτιση στους εκπαιδευτικούς ώστε να αναπτύξουν τρόπους συνεργασίας με τους μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, διδάσκοντας στους μαθητές της τάξης τις αξίες της ενσυναίσθησης, της ανοχής και της αποδοχής προς τους άλλους.

Οι στόχοι της μελέτης ήταν:

- να παρέχει στα σχολεία-εταίρους την δυνατότητα προετοιμασίας τους προκειμένου να ανταποκριθούν στην ένταξη των μεταναστών μαθητών·

- να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες·
- να συμβάλει στην ανάπτυξη της ανταλλαγής πολιτικών και ορθών πρακτικών σχετικά με την ένταξη του μεταναστευτικού πληθυσμού.

Τα συνεργαζόμενα σχολεία υλοποίησαν 56 εκπαιδευτικές δραστηριότητες στην τάξη, 5 από τις οποίες περιελάμβαναν συνεργατική εργασία. Μια έρευνα πραγματοποιήθηκε στην αρχή του έργου και επαναλήφθηκε προς το τέλος του, για να καταγράψει στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων τους απέναντι στη μετανάστευση και να μετρήσει εάν υπήρχε κάποια σαφής αλλαγή που θα μπορούσε να αποδοθεί στο συγκεκριμένο έργο. Επίσης, οι εταίροι δημιούργησαν ένα σύνολο προτάσεων για την συμπεριληπτική εκπαίδευση (project manifesto), το οποίο παραδόθηκε στις τοπικές εκπαιδευτικές αρχές σε κάθε χώρα εταίρο και σε εκπρόσωπο του Ευρωπαϊκού Επιτρόπου Μετανάστευσης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Ιθαγένειας, κατά τη διάρκεια της συνάντησης στις Βρυξέλλες. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις δραστηριότητες στην πλατφόρμα [Twinspace \(https://twinspace.etwinning.net/44331/pages/page/269036\)](https://twinspace.etwinning.net/44331/pages/page/269036).

6. γ. Cross the Bridge: Διασχίστε τη Γέφυρα

Το πρόγραμμα CROSS THE BRIDGE αντιμετωπίζει τα προβλήματα τριών ομάδων-στόχων με ολοκληρωμένο τρόπο:

- Για μαθητές με αλλοδαπό υπόβαθρο – δημιουργώντας μια δομή και ικανότητες για την κάλυψη των αναγκών τους σε ένα νέο περιβάλλον
- Για τους ημεδαπούς μαθητές – με συμμετοχή τους σε δραστηριότητες που αποσκοπούν στην παροχή βοήθειας σε αλλοδαπούς μαθητές και μέσω αυτής στη γεφύρωση των επικοινωνιακών κενών μεταξύ τους, καθώς και στη βελτίωση των επιπέδων ανοχής στα σχολεία
- Για τους εκπαιδευτικούς – προσδιορίζοντας στρατηγικές που είναι αποτελεσματικές στην αντιμετώπιση των μαθητών, παρέχοντας τεχνολογικές λύσεις, κατάρτιση και άλλες δραστηριότητες που θα ενισχύσουν την ικανότητα των εκπαιδευτικών να ενσωματώσουν με επιτυχία τα μικρότερα παιδιά.

Κύριος στόχος του Cross the Bridge ήταν να συνδυάσει όλες τις παραπάνω δραστηριότητες σε μια ενιαία πρωτοβουλία, η οποία είναι το Κέντρο Υποδοχής. Η αποστολή του είναι να

συμβάλλει με την εφαρμογή νέων ιδεών και λύσεων, προσφέροντας ταυτόχρονα προστιθέμενη αξία στα σχολεία και τις κοινότητές μας μέσω της δημιουργίας πόρων και της προώθησης πρωτοβουλιών από τη βάση (bottom-up) μεταξύ των νέων μαθητών που βιώνουν δύσκολες καταστάσεις.

6. δ. YOLO – Ζεις μόνο μία φορά

Μια σημαντική κοινή ανάγκη των σχολικών εταίρων της Κοινοπραξίας YOYO και των σχολείων σε όλη την Ευρώπη είναι η αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών αναγκών των παιδιών των καταφυγίων που φτάνουν στα ευρωπαϊκά σχολεία, ειδικά μετά την τρέχουσα ανθρωπιστική κρίση που προκαλεί μια άνευ προηγουμένου και απροσδόκητη μαζική εισροή προσφύγων.

Το έργο στοχεύει στην ανάδειξη ενός εναλλακτικού τρόπου προσέγγισης των μη προνομιούχων μαθητών μέσα από τις πρακτικές της εκπαιδευτικής γιόγκα και την εισαγωγή της ενσυνειδητότητας στη μαθησιακή διαδικασία.

Η «YOYO: Educational Yoga for the YOLO (You Only Live Once) Generation» στοχεύει σε:

- υποστήριξη των εκπαιδευτικών και των σχολείων για την ενσωμάτωση της εκπαιδευτικής γιόγκα και την ανάπτυξη της «ενσυνειδητότητας» (mindfulness) στις τάξεις.
- προαγωγή της ψυχικής υγείας και της ανεκτικότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού καθώς και των μαθητών - και ιδανικά των οικογενειών τους.
- συμπλήρωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων με μαθησιακούς στόχους σχετικά με την αυτογνωσία, την κατανόηση των άλλων και τη διαφοροποίηση, την κατανόηση ενός κόσμου που συνεχώς μεταβάλλεται, μερικές φορές με τρόπο βίαιο, την ανάπτυξη ενός συνόλου σημαντικών δεξιοτήτων για τη ζωή, που θα επιτρέψουν στους ανθρώπους να είναι ευτυχισμένοι, υγιείς και συνετοί.

Κεφάλαιο 4

Θέματα Βιβλίου INTER-ACT: Εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και νοοτροπία συμπερίληψης

1. Εισαγωγή

Αυτό το κεφάλαιο στοχεύει στην παροχή μιας ολοκληρωμένης επισκόπησης των βασικών γνώσεων που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις διαφορετικές αρχές που τους βοηθούν να αναπτύξουν μια ευρωπαϊκή νοοτροπία συμπερίληψης, χωρίς αποκλεισμούς. Περιλαμβάνονται διάφορες πτυχές της ΕΕ, όπως η ιστορία, ο σκοπός, οι στόχοι, η δομή, οι ρόλοι και ο αντίκτυπος στη διακυβέρνηση και τη χάραξη πολιτικής των κρατών μελών. Η ΕΕ είναι μια πολιτική και οικονομική ένωση 27 ευρωπαϊκών χωρών, που προσπαθεί να προωθήσει την οικονομική συνεργασία, την ειρήνη, τη σταθερότητα, την κοινωνική πρόοδο και τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλα τα κράτη μέλη.

Θέμα 1: Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν μια θεμελιώδη κατανόηση της ΕΕ ως μέρος της αγωγής του πολίτη. Παρέχονται γνώσεις σχετικά με την ιστορία, τον σκοπό και τους στόχους της ΕΕ, τη δομή, τους ρόλους και τον αντίκτυπό της στη διακυβέρνηση και τη χάραξη πολιτικής των κρατών μελών.

Η ΕΕ είναι μια πολιτική και οικονομική συμμαχία των ευρωπαϊκών χωρών. Στοχεύει στην προώθηση της οικονομικής συνεργασίας, στη διασφάλιση της ειρήνης και της σταθερότητας και στην ενίσχυση της κοινωνικής προόδου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλα τα κράτη μέλη. Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν μια βασική κατανόηση των στόχων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των «τεσσάρων ελευθεριών» της ενιαίας αγοράς, της κοινωνικής

πολιτικής της πολιτικής ένωσης και της οικονομικής ένωσης καθώς και του βαθμού στον οποίο έχουν επιτευχθεί.

Με την πάροδο των ετών, η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, με την στενότερη έννοια, έχει οδηγηθεί από διάφορους βασικούς παράγοντες. Το ιδρυτικό κίνητρο της ΕΕ ήταν να εξασφαλίσει διαρκή ειρήνη στην Ευρώπη μετά την καταστροφή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο στόχος αυτός παραμένει στο επίκεντρο της αποστολής της ΕΕ, δίνοντας έμφαση στη συνεργασία και την πρόληψη των συγκρούσεων μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, πρωταρχικοί στόχοι ήταν η οικονομική ανάπτυξη και η διευκόλυνση του εμπορίου. Η ΕΕ προσπάθησε να εξαλείψει τους εσωτερικούς εμπορικούς φραγμούς, οδηγώντας στη δημιουργία τελωνειακής ένωσης και στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη του 1985. Αυτή η πράξη αποσκοπούσε στη δημιουργία μιας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς βασισμένης σε τέσσερις ελευθερίες: ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων. Επίσης, η δημιουργία της Ευρωζώνης με ενιαίο νόμισμα, το Ευρώ, αποσκοπούσε στην προώθηση του διασυνοριακού εμπορίου και της σταθερότητας με την εξάλειψη των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών, ενώ η επέκταση της ΕΕ μετά τον Ψυχρό Πόλεμο, στοχεύει στην προώθηση της ενότητας και της οικονομικής ανάπτυξης.

Επιπλέον, για την εξισορρόπηση των οικονομικών ελευθεριών, η ΕΕ ανέπτυξε μια κοινωνική διάσταση για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και τη διασφάλιση του θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών. Τέλος, το μοναδικό πολιτικό σύστημα της ΕΕ εξισορροπεί τη διακυβερνητική συνεργασία με την υπερεθνική λήψη αποφάσεων. Η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο της ΕΕ και οι κοινές εξωτερικές πολιτικές και πολιτικές ασφάλειας αντικατοπτρίζουν τις προσπάθειες για στενότερη πολιτική ένωση.

Αυτοί οι παράγοντες υπογραμμίζουν την εξέλιξη της ΕΕ από ένα περιφερειακό οικονομικό μπλοκ σε μια ολοκληρωμένη ένωση με στόχο την ειρήνη, την οικονομική ευημερία και την πολιτική συνοχή μεταξύ των κρατών μελών της.

Οι στόχοι της ΕΕ

Η εξέλιξη της ΕΕ από ένα περιφερειακό οικονομικό μπλοκ σε μια ολοκληρωμένη ένωση αντικατοπτρίζει την αποστολή της για την προώθηση της ειρήνης, της οικονομικής ευημερίας και της πολιτικής συνοχής μεταξύ των κρατών μελών. Βασικά ιστορικά ορόσημα όπως η Συνθήκη της Ρώμης, η Συνθήκη του Μάαστριχτ και η Συνθήκη της Λισαβόνας έχουν μεταμορφώσει το θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ και έχουν διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της πολιτικής της. Επιπλέον, το παρόν

έγγραφο διερευνά τους πρωταρχικούς θεσμούς, τους ρόλους, τις πολιτικές και τον αντίκτυπο της ΕΕ στα κράτη μέλη ώστε να προσδιοριστούν οι βασικές συνιστώσες μιας ολοκληρωμένης γνώσης που χρειάζονται οι μαθητές σχετικά με αυτόν τον σημαντικό υπερεθνικό οργανισμό. Η κατανόηση της ΕΕ είναι απαραίτητη για την προώθηση της ενημερωμένης συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και την προώθηση της κριτικής δέσμευσης στην παγκόσμια διακυβέρνηση. Επιπλέον, τονίζεται η σημασία δεξιοτήτων όπως η πολιτισμική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η αποτελεσματική επικοινωνία, η ομαδική εργασία, η κριτική σκέψη και η ευαισθητοποίηση περί κοινωνικής δικαιοσύνης, για την προώθηση μιας νοοτροπίας που προσανατολίζεται στην συμπερίληψη όλων των μαθητών. Αυτές οι δεξιότητες είναι ζωτικής σημασίας για να δημιουργηθεί μέσα στην τάξη συμπεριληπτικό περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς, με προώθηση της κοινωνικής αποδοχής, με μείωση των προκαταλήψεων και με ενδυνάμωση των μαθητών, ώστε να υιοθετούν τη συμμετοχικότητα και την ισότητα στις κοινότητές τους.

Ρόλοι και Πολιτικές της ΕΕ

Η ΕΕ διαπραγματεύεται εμπορικές συμφωνίες εξ ονόματος των κρατών μελών της για να ενισχύσει την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές και να προωθήσει την οικονομική συνεργασία. Οι συμφωνίες αυτές αποσκοπούν στην τόνωση των εξαγωγών, την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας εντός της ΕΕ. Δεύτερον, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι η ΕΕ εφαρμόζει διάφορες περιβαλλοντικές πολιτικές και κανονισμούς για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, την προστασία των φυσικών πόρων και τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη. Εδώ περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Τρίτον, η ΕΕ έχει δεσμευτεί να προωθήσει την κοινωνική συνοχή και την ισότητα μεταξύ του ποικιλόμορφου πληθυσμού της. Εδώ περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη μείωση των ανισοτήτων στο εισόδημα, τη βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλής ή εθνότητας.

Επιπτώσεις για τα κράτη μέλη

Η ένταξη στην ΕΕ επηρεάζει τα κράτη μέλη σε ζητήματα που αφορούν το εμπόριο, τη μετανάστευση, τους κανονισμούς και τα πρότυπα, προϋποθέτοντας την κατανόηση των οφελών

και των προκλήσεων που σχετίζονται με την ένταξη στην ΕΕ (Nugent, 2017). Το κυβερνητικό σύστημα οποιουδήποτε κράτους προσαρμόζεται στην ένταξη στην ΕΕ χωρίς να υποστεί θεμελιώδεις αλλαγές. Η εκτελεστική εξουσία προσαρμόζει το έργο της για να συντονίσει την εθνική πολιτική και να διαπραγματεύεται αποτελεσματικά με άλλα κράτη μέλη και θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Η ένταξη στην ΕΕ αναβαθμίζει το προφίλ του αρχηγού κράτους, ο οποίος συμμετέχει τακτικά στις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για να συζητήσει τις πολιτικές και τις πρωτοβουλίες της ΕΕ. Επιπλέον, ο ρόλος του Κοινοβουλίου περιλαμβάνει πλέον την εξέταση της νομοθεσίας της ΕΕ. Συνοπτικά, η ένταξη στην ΕΕ απαιτεί διαφοροποιημένες προσαρμογές στη διακυβέρνηση και τον συντονισμό των πολιτικών για την ευθυγράμμιση με τις διαδικασίες και τους κανονισμούς της ΕΕ, επηρεάζοντας διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης και κοινοβουλευτικής εποπτείας.

Θέμα 2: Νοοτροπία συμπερίληψης μεταξύ των μαθητών

Υπάρχουν διάφορες δεξιότητες που οι μαθητές μπορούν να αναπτύξουν με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών για να προωθήσουν μια συμπεριληπτική νοοτροπία. Μπορούμε να αντλήσουμε πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και την κοινωνική-συναισθηματική μάθηση από την εκπαιδευτική έρευνα και τη βιβλιογραφία, οι οποίες θα μας βοηθήσουν να καταρτίσουμε έναν ολοκληρωμένο κατάλογο των σχετικών κριτηρίων. Πρώτον, η έρευνα τονίζει τη σημασία της προώθησης των εννοιών της πολιτισμικής επάρκειας και της κατανόησης της διαφορετικότητας μεταξύ των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν στρατηγικές διδασκαλίας που ανταποκρίνονται σε διακριτές πολιτισμικές αξίες για την προώθηση τάξεων χωρίς αποκλεισμούς.

Δεύτερον, η διδασκαλία της ενσυναίσθησης και των δεξιοτήτων αντίληψης διαφορετικών προοπτικών μπορεί να μειώσει τις προκαταλήψεις και να ενισχύσει τις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των μαθητών. Για την προώθηση της ενσυναίσθησης οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εφαρμόσουν δραστηριότητες όπως ασκήσεις διαφορετικής προοπτικής. Τρίτον, απαραίτητες για αλληλεπιδράσεις χωρίς αποκλεισμούς είναι οι αποτελεσματικές επικοινωνιακές δεξιότητες. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενσωματώσουν την εκπαίδευση στις κοινωνικές δεξιότητες στο πρόγραμμα σπουδών για να ενισχύσουν τις σχέσεις με τους συνομηλίκους και να μειώσουν τον

εκφοβισμό. Επίσης, μπορούν να καλλιεργήσουν την ομαδική εργασία, καθώς η συνεργατική μάθηση προωθεί τη συμμετοχικότητα, ενισχύοντας τις θετικές σχέσεις μεταξύ των ομάδων και βελτιώνοντας την κοινωνική αποδοχή.

Επιπλέον, η έρευνα υπογραμμίζει την σημαντική ανάγκη να επιδιωχθεί η συμπεριληπτικότητα. Η δημιουργία ενός συμπεριληπτικού κλίματος στην τάξη είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της αίσθησης του ανήκειν και της ακαδημαϊκής επιτυχίας μεταξύ διαφορετικών ομάδων μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν στρατηγικές όπως ο καθολικός σχεδιασμός μάθησης (UDL - universal design for learning) για να ικανοποιήσουν ποικίλες μαθησιακές ανάγκες. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διδάσκουν ζητήματα σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, προκειμένου να ενδυναμώσουν τους μαθητές να γίνουν υποστηρικτές της συμπεριληπτικότητας και της ισότητας, ενσωματώνοντας θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης στο πρόγραμμα σπουδών.

Τέλος, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να καλλιεργούν δεξιότητες κριτικής σκέψης. Η συμμετοχή των μαθητών στον κριτικό προβληματισμό προάγει την αυτογνωσία και ενισχύει την ικανότητά τους να αμφισβητούν τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν στοχαστικές πρακτικές για να διευκολύνουν τις μετασχηματιστικές μαθησιακές εμπειρίες.

Θέμα 3: Ατομικότητα

Η έννοια της ατομικότητας αναφέρεται στον μοναδικό συνδυασμό χαρακτηριστικών, ταλέντων και εμπειριών που διακρίνουν ένα άτομο από ένα άλλο. Περιλαμβάνει την προσωπικότητα, τα ενδιαφέροντα, τις ικανότητες, τις πεποιθήσεις και τις αξίες ενός ατόμου, διαμορφώνοντας την ταυτότητά του και επηρεάζοντας τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρά με τον κόσμο γύρω του. Η αναγνώριση και η αποδοχή της ατομικότητας είναι απαραίτητη για την καλλιέργεια μιας αίσθησης αυτογνωσίας, αυτοέκφρασης και προσωπικής ολοκλήρωσης.

Μια θεμελιώδης αρχή που καθοδηγεί τις αναπτυξιακά πλέον κατάλληλες πρακτικές σε προγράμματα προσχολικής ηλικίας είναι η αναγνώριση της μοναδικής ατομικότητας κάθε παιδιού, που συνεπάγεται ότι οι ενήλικες και οι φροντιστές είναι δεκτικοί και ανταποκρίνονται στις διαφορές στις ικανότητες, τους τρόπους μάθησης και τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Τα παιδιά μαθαίνουν

κυρίως μέσω της ενεργού εξερεύνησης του περιβάλλοντός τους, με τις αξίες και τις δεξιότητες που αποκτούν να επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τους πολιτισμούς στους οποίους μεγαλώνουν.

Αναγνώριση και αποδοχή της ατομικότητας

Λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία και τη μοναδικότητα των μαθητών, πρέπει να ληφθεί υπόψη η εκπαίδευση που παρέχεται σε αυτόν τον ετερογενή πληθυσμό που διαθέτει μικτές ικανότητες. Τα παραδοσιακά μοντέλα διδασκαλίας, τα οποία επικρατούν και διατηρούνται στην τρέχουσα εποχή, δεν είναι σε θέση να καλύψουν τις ανάγκες ενός πολύ διαφοροποιημένου μαθητικού πληθυσμού. Η διδασκαλία πρέπει να ορίζεται σύμφωνα με τις μαθησιακές ανάγκες του κάθε μαθητή, αλλά και σύμφωνα με τους ψυχολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες που επηρεάζουν εν γένει τον μαθητικό πληθυσμό.

Ως κύριοι διαμεσολαβητές της μάθησης, οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην καλλιέργεια ενός περιβάλλοντος που σέβεται και υποστηρίζει την ατομικότητα κάθε παιδιού. Όπως θα δούμε αναλυτικά, οι αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης προάγουν την ατομικότητα των μαθητών. Πράγματι, η προώθηση της ισότητας και η αποδοχή της διαφορετικότητας των μαθητών, συμβάλλει στη δημιουργία ενός ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος όπου τα ατομικά χαρακτηριστικά των παιδιών γίνονται σεβαστά και αναδεικνύεται η μοναδικότητα του κάθε ατόμου.

Θέμα 4: Πολυπολιτισμικότητα

Υπάρχουν διαφορετικές αντιλήψεις για την έννοια της πολυπολιτισμικότητας. Συχνά ο όρος «διαπολιτισμικότητα» συγχέεται με τον όρο «πολυπολιτισμικότητα», αλλά οι δύο έννοιες δεν είναι ταυτόσημες ή συνώνυμες. Αυτό που έχουν κοινό οι δύο όροι είναι ότι αντικατοπτρίζουν ερμηνείες που συνδέονται στενά με τη μετανάστευση. Η πολυπολιτισμικότητα είναι δεδομένη κατάσταση ενώ η διαπολιτισμικότητα είναι στόχος. Η διαπολιτισμικότητα προϋποθέτει αλλά δεν απορρέει αυτόματα από την πολυπολιτισμικότητα.

Πολλές πολυπολιτισμικές έννοιες διαμορφώνονται από γεωγραφικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες καθ' όλη τη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας. Αυτές οι έννοιες, που περιλαμβάνουν πτυχές όπως η φυλή, η εθνικότητα, η γλώσσα, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ηλικία, η αναπηρία, η κοινωνική τάξη και η θρησκεία, αποκτούν σαφέστερο ορισμό στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η πολυπολιτισμική εκπαίδευση, θεωρούμενη ως μια ολιστική διαδικασία

σχολικής μεταρρύθμισης, στοχεύει στην παροχή ισότιμης εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές, απορρίπτοντας τον ρατσισμό και τον διαχωρισμό. Προσπαθεί να υποστηρίξει τα διαφορετικά υπόβαθρα των μελών της κοινωνίας και να εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες για επιτυχία στην εκπαίδευση.

Πολυπολιτισμική εκπαίδευση

Η πολυπολιτισμική εκπαίδευση, όπως περιγράφεται από μελετητές όπως ο Banks (1993, 2015) επιδιώκει να παρέχει ίσες ευκαιρίες επιτυχίας στη σχολική εκπαίδευση μεταξύ των φύλων, των φυλών και των πολιτισμών. Στοχεύει στην προώθηση της ενσυναίσθησης, της πολιτιστικής αναγνώρισης και των ακαδημαϊκών επιτευγμάτων των μαθητών. Οι μελετητές και οι εκπαιδευτικοί αντικατοπτρίζουν στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση ένα μεταρρυθμιστικό κίνημα, που έχει ως στόχο την προώθηση της συμπεριληπτικότητας και των ίσων ευκαιριών για όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από πολιτισμικό ή εθνοτικό υπόβαθρο.

Τα πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά προγράμματα έχουν σχεδιαστεί για να διδάξουν τις πολυπολιτισμικές αξίες και στόχους μέσω ποικίλων μαθησιακών δραστηριοτήτων και αξιολογήσεων, έχοντας ως στόχο να αντικατοπτρίζουν τις προοπτικές των μαθητών από διαφορετικά φυλετικά, εθνοτικά, γλωσσικά και κοινωνικά υπόβαθρα. Παρέχοντας ποικίλες εμπειρίες και καλλιεργώντας σχέσεις, η πολυπολιτισμική εκπαίδευση υποστηρίζει διαφορετικές μαθησιακές προσεγγίσεις, προωθώντας τη βαθύτερη κατανόηση και εκτίμηση των διαφορετικών πολιτισμών.

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση, αλλά η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από την πολιτισμική τους ευαισθησία και την κατανόηση της διαφορετικότητας. Είναι απαραίτητες στρατηγικές για την προώθηση της πολιτισμικής ευαισθησίας και τη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών ώστε οι εκπαιδευτικοί να στηρίξουν την ακαδημαϊκή επιτυχία και την προσωπική ανάπτυξη όλων των μαθητών. Οι αρχές της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς και η χρήση πολιτισμικά ευαίσθητου υλικού, η ενθάρρυνση των διαφορετικών φωνών και η κατανόηση των διαφορετικών μαθησιακών στυλ των μαθητών, είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση μαθησιακών περιβαλλόντων χωρίς αποκλεισμούς.

Αγκαλιάζοντας την πολυπολιτισμικότητα

Στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, η υιοθέτηση της πολυπολιτισμικότητας είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη δημιουργία συμπεριληπτικού και εμπλουτισμένου μαθησιακού περιβάλλοντος.

Για να βοηθήσουν τις διαφορετικές ομάδες μαθητών να μάθουν ο ένας από τον άλλο, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν διάφορες στρατηγικές:

1. Προώθηση της πολιτιστικής συνείδησης και ευαισθησίας: Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να παρέχουν ευκαιρίες στους μαθητές να μάθουν για τους διαφορετικούς πολιτισμούς, ιστορίες και παραδόσεις. Αυτό μπορεί να γίνει με ενσωμάτωση διαφορετικών απόψεων στο πρόγραμμα σπουδών, διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εορτασμών και πρόσκληση ομιλητών από διάφορα υπόβαθρα.

2. Ενθάρρυνση του διαλόγου και της ανταλλαγής: Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διευκολύνουν τις ανοιχτές και με σεβασμό συζητήσεις, όπου οι μαθητές μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες, τις προοπτικές και τις πολιτιστικές τους γνώσεις, με ενθάρρυνση της ενεργού ακρόασης και της ενσυναίσθησης για την προώθηση της κατανόησης και της εκτίμησης των διαφορετικών απόψεων.

3. Προώθηση της συνεργασίας και της ομαδικής εργασίας: Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αναθέτουν ομαδικά έργα ή συνεργατικές δραστηριότητες που απαιτούν από τους μαθητές από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα να συνεργαστούν για έναν κοινό στόχο. Αυτό προάγει την ομαδική εργασία, τις επικοινωνιακές δεξιότητες και τη διαπολιτισμική κατανόηση.

4. Δημιουργία υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος: Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να καλλιεργήσουν μια κουλτούρα στην τάξη που εκτιμά τη διαφορετικότητα και σέβεται την πολιτιστική ταυτότητα κάθε μαθητή, αντιμετωπίζοντας άμεσα και εποικοδομητικά τυχόν περιπτώσεις μεροληψίας, διακρίσεων ή πολιτισμικής αναισθησίας.

5. Παροχή πόρων και υποστήριξης: Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι μαθητές έχουν πρόσβαση σε πόρους και υπηρεσίες υποστήριξης που ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες τους. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν γλωσσική υποστήριξη, κατάρτιση εκπαιδευτικών σε πολιτισμικές ικανότητες ή συμβουλευτικές υπηρεσίες ευαισθητοποίησης σε πολιτισμικές διαφορές.

Αγκαλιάζοντας την πολυπολιτισμικότητα στην εκπαίδευση και παρέχοντας ευκαιρίες σε διαφορετικές ομάδες μαθητών να μάθουν ο ένας από τον άλλο, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν στην καλλιέργεια ενός εμπλουτισμένου συμπεριληπτικού μαθησιακού περιβάλλοντος, με σεβασμό στην ίση συμμετοχή, που θα προετοιμάζει τους μαθητές να ευδοκιμήσουν σε έναν πολυπολιτισμικό κόσμο.

Βιβλιογραφία

UNESCO. (2009). *Policy Guidelines on Inclusion in Education.* UNESCO.

UNITED NATIONS. (N.D.). *Sustainable Development Goals.* Available from: <https://sdgs.un.org/goals>

AMES, C. (2020). *Teaching empathy: The importance of perspective-taking and emotional expression.* *Educational Psychology Review*, 32(3), 981-1000.

AKOM, A. A., CAMMAROTA, J., & GINWRIGHT, S. (EDS.). (2008). *Youth activism in an era of education inequality.* Routledge.

AVRAMIDIS, E., & NORWICH, B. (2002). *Teachers' attitudes towards integration/inclusion: A review of the literature.* *European Journal of Special Needs Education*, 17(2), 129-147.

BANKS, J., A. (1993). *Multicultural education: Historical development, dimensions, and practice.* *Review of research in education*, 19, pp.3-49. Available at: <https://www.jstor.org/stable/1167339>

BANKS, J. A. (2015). *Cultural diversity and education: Foundations, curriculum, and teaching* (6th ed.). Routledge.

COHEN, G. L., STEELE, C. M., & ROSS, L. D. (2019). *The mentor's dilemma: Providing critical feedback across the racial divide.* *Personnel Psychology*, 72(3), 317-350.

CUMMINS, J. (2000). *Language, power, and pedagogy: Bilingual children in the crossfire.* *Multilingual Matters.*

DAVIS, M. H., CONKLIN, L., SMITH, A., & LUCE, C. (2016). *Effectiveness of perspective-taking training in changing mindsets and reducing implicit bias.* *Social Psychology*, 47(4), 242-252.

DEPREZ, M.D.A. (2018). *Embracing Diversity in the Classroom: A Primer for Teacher Candidates and Teachers.* *International Journal of Learner Diversity & Identities*, 25(1). Available at:

<https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Agcd%3A4%3A25623588/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&iid=ebsco%3Agcd%3A132431519&crl=c>

DEVINE, P. G., FORSCHER, P. S., AUSTIN, A. J., & COX, W. T. (2012). *Long-term reduction in implicit race bias: A prejudice habit-breaking intervention. Journal of Experimental Social Psychology, 48(6), 1267-1278.*

DINAN, D. (2016). *Ever closer union: An introduction to European integration (4th ed.).* Palgrave Macmillan.

EUROPEAN AGENCY FOR SPECIAL NEEDS AND INCLUSIVE EDUCATION. (2017). *Inclusive Education in Europe: Policies and Practices. European Agency for Special Needs and Inclusive Education.*

EUROPEAN SCHOOL EDUCATION PLATFORM. (2022). *European Toolkit for Schools.* Available from: <https://school-education.ec.europa.eu/en/about/european-toolkit-schools>

EUROPEAN NETWORK FOR EDUCATIONAL SUPPORT PROJECTS. (2013). *Mentoring for Migrant Youth in Education.* Available from: https://www.sirius-migrationeducation.org/wp-content/uploads/2018/12/ENESP_SIRIUS_Handbook_V6.pdf

ERASMUS+ EU PROGRAMME FOR EDUCATION, TRAINING, YOUTH AND SPORT. (2023). *Day 1 in Europe.* Available from: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2020-1-FR01-KA201-080428>

ERASMUS+ EU PROGRAMME FOR EDUCATION, TRAINING, YOUTH AND SPORT. (2019). *HE.ST.I.A. Helping Students In Acceptance.* Available from: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-EL01-KA201-036169>

ERASMUS+ EU PROGRAMME FOR EDUCATION, TRAINING, YOUTH AND SPORT. (2019). *CROSS THE BRIDGE.* Available from: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-IS01-KA201-026521>

ERASMUS+ EU PROGRAMME FOR EDUCATION, TRAINING, YOUTH AND SPORT. (2018). *YOLO (You Only Live Once).* Available from: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2017-1-EL01-KA219-036216>

FLEISCHMANN, F. (2014). *Schooling and education in migrant communities: An exploratory study of challenges and opportunities.* Springer.

- FORLIN, C., DOUGLAS, G., HATTIE, J., & MCCARTHY, M. (2011).** *Inclusive education for students with disability: A review of the best evidence in relation to theory and practice.* *Exceptionality*, 19(2), 88-103.
- GAY, G., & HOWARD, T. C. (2000).** *Multicultural pedagogy in the classroom.* In J. A. Banks & C. A. M. Banks (Eds.), *Handbook of research on multicultural education* (2nd ed., pp. 693-714). Jossey-Bass.
- GAY, G. (2018).** *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice* (3rd ed.). Teachers College Press.
- GOOD, T. L., & BROPHY, J. E. (2011).** *Educational psychology: A realistic approach* (7th ed.). Longman.
- GRESHAM, F. M., & ELLIOTT, S. N. (2008).** *Social skills improvement system.* Pearson Assessments.
- HERZOG-PUNZENBERGER, B. (2016).** *Successful Integration Of Migrant Children In Eu Member States: Examples Of Good Practice*, Neset II ad hoc question 1 / 2016, Institute for Pedagogy and Pedagogical Psychology, Johannes Kepler University of Linz. Available from: https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2019/06/AHQ-1-2016-Successful-integration_2016.02.04.FINAL_.pdf
- HIX, S., & HØYLAND, B. (2011).** *The political system of the European Union* (3rd ed.). Palgrave Macmillan.
- JENS SCHNEIDER. (2017).** *The Programme “Qualification for Intercultural Coordination” for Teachers in Multiethnic Schools in Hamburg, Germany*, Case Study for the NAOS project, available from: https://naos.risbo.org/wp-content/uploads/2017/06/Case-study-Hamburg_Intercultural-qualification-for-teachers.pdf
- JOHNSON, D. W., & JOHNSON, R. T. (2014).** *Joining together: Group theory and group skills* (12th ed.). Pearson.
- HARRY, B., & KLINGNER, J. (2006).** *Why are so many minority students in special education? Understanding race and disability in schools.* New York: Teachers College Press.
- KORKMAZ, İ. (2009).** *A descriptive study on the concepts of culture and multiculturalism in English language coursebooks* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü). Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/50609709.pdf>
- LYNCH, J., MODGIL, C. AND MODGIL, S. (2013).** *Education Cultural Diversity.* Routledge.
- MAZZONI, S., & GAMBHIR, M. (2016).** *Peer learning: A strategy to promote cooperative learning among students.* *Journal of Educational Research and Practice*, 6(2), 1-11.

MARKEY, K., O'BRIEN, B., KOUTA, C., OKANTEY, C. AND O'DONNELL, C., (2021). *Embracing classroom cultural diversity: Innovations for nurturing inclusive intercultural learning and culturally responsive teaching.* *Teaching and Learning in Nursing*, 16(3), pp.258-262. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1557308721000081>

MCCORMICK, J. (2017). *European Union politics* (2nd ed.). Palgrave Macmillan.

NUGENT, N. (2017). *The government and politics of the European Union* (8th ed.). Palgrave Macmillan.

NYE, M. (2007). *The challenges of multiculturalism.* 109-123. Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14755610701458915>

PARKER, P. D., & CARRINGTON, S. (2009). *Peer tutoring: Outcomes, processes, and future prospects.* *Psychology in the Schools*, 46(3), 258-273.

ROSE, D. H., & MEYER, A. (2002). *Teaching every student in the digital age: Universal design for learning.* ASCD.

SLAVIN, R. E. (2015). *Educational psychology: Theory and practice* (11th ed.). Pearson.

SCHALK-SOEKAR, S.R. AND VAN DE VIJVER, F.J. (2008). *The concept of multiculturalism: A study among Dutch majority members.* *Journal of Applied Social Psychology*, 38(8), pp.2152-2178. Available at: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1559-1816.2008.00385.x>

SUSAN CREIGHTON, S. AND SZYMKOWIAK, A. (2013). *The Effects of Cooperative and Competitive Games on Classroom Interaction Frequencies,* *Social and Behavioral Sciences* 140 (2014) 155 – 163

THE EUROPEAN UNION. (2022). *Education interventions supporting newly arrived migrant and displaced children in their language learning needs,* NESET ad hoc report 02/2022, available from: https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2022/09/NESET_AHQ_Languages.pdf

ZONG, G., GARCIA, J. AND WILSON, A. (2002). *Multicultural education in social studies.* *Social Education*, 66(7), pp.447-449. Available at: https://www.socialstudies.org/system/files/publications/articles/se_6607447.pdf